

Posudek bakalářské práce *Role empatie v recepci filmového díla.*

Autor: Lukáš Csicsely, 2012

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Vlastimil Zuska, CSc.

Bakalářské práce se od počátku vyznačuje promyšlenou strategií, založenou především na komparaci názorů a přístupů ke klíčovému pojmu práce, spolu s koncepty přidruženými či příbuznými (identifikace, sympatie, projekce). „Páteří“ text představuje monografie Bély Budy, tvořící pozadí komparací. Autor konfrontuje tento text s novějšími relevantními studiemi a jeho interpretace a domýšlení argumentů vykazují schopnost poměrně citlivé a poučené práce s texty, uvádění do souvislostí a vyvozování. Nevyhnul se ovšem některým přehlédnutím (např. Metz není Christopher, ale Christian) a jistému podlehnutí Budovu textu. Upozorním, pro účely obhajoby, na několik sporných míst.

Redukce empatie na pochopení a uvědomění neverbální komunikace (s. 14) by vyřazovala literaturu ze sféry recepcí, v nichž se empatie uplatňuje. Čtenář by se tedy nemohl vcítovat do literárních postav, což je poněkud kontraintuitivní. Rovněž tvrzení, že verbální komunikaci chybí intenzita, je neudržitelné. Text nerozpracovává poznámku o vhodnosti rozlišovat vcítění, zahrnující pohyb a empatii, kde (údajně) pohyb chybí (s. 21). Tato sporná distinkce se opět a bohužel nereflektovaně objevuje později u interpretace Alexe Neilla, který je označen za zastávce názoru, že empatie je stav, oproti ostatním analyzovaným teoretikům, pro něž je procesem (s. 48). Silně sporné tvrzení je ponecháno bez komentáře, ač by ho i vzhledem k úvodním pasážím práce vyžadovalo. Pojednání o sympatii (s. 23) vykazuje kontradikce: pozorovatel se pocit „nepokouší uvést do kognitivních souvislostí..“, aby se o několik řádků níže tvrdilo, že sympatie přepokládá lehké zařazení do souvislosti. Rovněž zužování sympatie i empatie na neverbální komunikaci a bezprostřední kontakt v závislosti na Budově pojetí je zejména v souvislosti s uměleckými

reprezentacemi více než sporné. Na téže straně je opět podle Budy a zřejmě i Csicselyho ztotožnění s hrdinou ztotožňováno se sympatií, což je v rozporu s předchozím výkladem. Následně se ovšem (s. 24) spojuje s recepcí filmu empatie. Nejasná a sporná pasáž. Na stejné stránce „Buda uvažuje empatii jako nižší stupeň empatie“ (sic!). Na s. 38 v analýze Neillova pojetí shrnuje autor, mimo jiné, že „2. pokud jsou přesvědčení, která divák o postavě chová, klamná, divák nedokáže sdílet pocity.“ Z jaké perspektivy a kdo rozhoduje o klamnosti přesvědčení? Na s. 43 zmatek mezi acentrálním a centrálním prožívání. V krátkém pojednání o zrcadlových neuronech schází zásadní souvislost s imaginací a anticipací, pro recepci filmového díla klíčová.

Souhrnně práci pokládám v daném „žánru“ za zdařilou, splňující požadované parametry a dosvědčující schopnost autora erudovaně a z estetické perspektivy pracovat s odbornými texty. Svědčí rovněž o schopnosti samostatného vyvozování, argumentace a kritické reflexe. **Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.**

Praha 26.8.2012

.....
Vlastimil Zuska